

52

III. Ferdinánd király

III. decretum

1649

Ú j a b b k i a d á s o k :

Márkus Dezső, szerk., Kolosvári Sándor & Óvári Kelemen, ford., *1608–1657. évi törvéycikkek* (Corpus Juris Hungarici, 1000–1895 / Magyar Törvénytar. Millenniumi emlékkiadás) (Budapest: Franklin-Társulat, 1900), pp. 560–561

Mandl Bernát, *Magyar-zsidó oklevéltár / Monumenta Hungariae Judaica*, II (Budapest: Hornyánszky Viktor, 1937), p. 447, no. 6 (a *Corpus juris Hungarici*, I, 1822, p. 804 közlése nyomán)

Articulus LXXIX

De Judaeis a teloniorum administratione amovendis; renovantur articuli superinde conditi:

§ 1. Et pro reali eorundem effectuatione, ulterius statuitur; ut in quolibet comitatu, ubi hujusmodi Judaei teloniorum exactioni adhibiti fuerint, vice-comites ejusdem comitatus, sub poena amissionis officii, vel si ipsi interessatiferent; alii in locum eorundem per comitatus substituendi, cum poterioribus, quos ad manus habere poterint, ejusdem comitatus jurisperitis nobiles; unoque vel altero iudice nobilem et jurato assessore praesentibus, post binariam legitimam admonitionem, antea praemittendam, ad facies talium teloniorum exire et accedere; ibidemque comperta prius mera rei veritate, de simplici et plano, villam vel oppidum, in quo talis judaeus telonium administrare compertus fuerit; abjudicandi, statimque occupandi; et proximiori confinio applicandi (cunctis iudicis remediis sepositis) plenariam habeant potestatem:

§ 2. Salva tamen ejusdem villae vel oppidi, communi aestimatione, per legitimos possessores redimendi facultate.

LXXIX. tc., “A zsidóknak a vámok kezelésétől való elmozdításáról”

A zsidóknak a vámok kezelésétől való elmozdítására nézve megújítják az e részben hozott cikkelyeket.

1. §. És ezenfölül, ezeknek valóságos fogatosítása céljából, határozzák, hogy minden vármegyében, ahol a vámszedésre efféle zsidókat alkalmaztak, az illető vármegyének az alispánjai, hivatalvesztés büntetése alatt, vagy ha ők érdekelve volnának, mások, akiket a vármegye helyükbe tesz, az illető vármegyének kézhez kapható előkelőbb, a jogban járatos nemeseivel és egyik vagy másik szolgabírónak vagy esküdtársnak a jelenlétében előrebocsátott két törvényes megintés után, az ilyen vámok színhelyére menjenek ki, és ott jelenjenek meg, ahol is teljes hatalmukban álljon, azt a falut vagy mezővárost, amelyben azt találják, hogy a vámot ilyen zsidó kezeli, kiderítvén előbb a dolog valóságát, egyszerűen s minden tétovázás nélkül elítélni és azonnal elfoglalni és (minden jogorvoslat kizárásával) a legközelebbi végvidékhez alkalmazni.

2. §. Épségben maradván mindazonáltal ama falu vagy mezőváros törvényes birtokosainak az a joga, hogy azt közbecsú szerint visszaválthassák.